

કાપણી સમયે એરંડાના સારા ભાવ માટે તેનું વાવેતર ઘટાડવા ખેડૂતો નિર્ણય કરે

વિશ્વમાં, ભારત એરંડા અને તેની ઘટક-પેદાશોમાં ૬૫ ટકા જેટલો હિસ્સો ધરાવતો સૌથી વધુ ઉત્પાદન કરનાર દેશ છે. ભારતમાં ગુજરાત, રાજસ્થાન અને આન્ધ્ર પ્રદેશ એ એરંડાનું વાવેતર કરતા મુખ્ય રાજ્યો છે. ગત ૨૦૧૫-૧૬માં ગુજરાતમાં એરંડાનું વાવેતર ૭.૭૦ લાખ હેક્ટરમાં થયેલ અને ઉત્પાદન અંદાજે ૧૪.૪૦ લાખ ટન થશે. જે અગાઉના વર્ષ ૨૦૧૪-૧૫માં ૭.૧૫ લાખ હેક્ટરમાં વાવેતર થયેલ અને ૧૪.૫૬ લાખ ટન જેટલું ઉત્પાદન મળેલ હતું.

ગત વર્ષે દેશમાં એરંડાનું ૧૧.૧૦ લાખ હેક્ટરમાં વાવેતર થયેલ અને ૧૭.૭૫ લાખ ટન જેટલું ઉત્પાદન થવાનો અંદાજ છે (ત્રીજા આગોતરા અંદાજ, તા. ૦૯/૦૫/૨૦૧૬). અગાઉના વર્ષ ૨૦૧૪-૧૫માં ૧૦.૮૯ લાખ હેક્ટરમાં વાવેતર અને ૧૮.૭૦ લાખ ટન ઉત્પાદન મળેલ હતું. એરંડી તેલ અને તેના વિવિધ ઉત્પાદનોની નિકાસ સને ૨૦૧૪-૧૫ના ૫.૦૬ લાખ ટનથી વધીને ૨૦૧૫-૧૬માં ૫.૪૩ લાખ ટન થયેલ છે. સને ૨૦૧૫-૧૬માં અપેક્ષિત સ્થાનિક વપરાશ ૧.૭૦ લાખ ટન થશે. જેના માટે ૧૫.૫૦ લાખ ટન દિવેલના પિલાણની જરૂરિયાત રહેશે. તેમ છતાં, ભવિષ્યના કરાર બજારમાં સમસ્યાઓને કારણે એરંડાના ભાવ ડીસેમ્બર, ૨૦૧૫માં મણના રૂ. ૭૪૦ જેટલા હતા જે ઘટીને ફેબ્રુઆરી, ૨૦૧૬માં રૂ. ૬૧૦ જેટલા થયેલ. હાલમાં ગુજરાતના વિવિધ બજારોમાં એરંડાના ભાવ મણના રૂ. ૬૨૦ જેટલા પ્રવર્તમાન છે. સને ૨૦૧૫-૧૬નો બીન-વપરાશી જથ્થો અંદાજીત ૪.૫ લાખ ટન આસપાસ રહેશે અને સામાન્યથી સારા ચોમાસાની સંભવનાને કારણે ઉત્પાદકતા વધવાની શક્યતાઓ છે. જેથી ભવિષ્યમાં ભાવ વધવાની સંભાવનાઓ ઓછી છે. આથી ખેડૂતભાઈઓ આગામી સિઝનમાં એરંડાના સારા ભાવ મેળવવા માટે તેના વાવેતરમાં ૧૦ ટકા જેટલો ઘટાડો કરે તે ઇચ્છનીય છે.

ખેડૂતભાઈઓને એરંડાના બજાર વલણથી માહિતગાર કરવા માટે જૂનાગઢ કૃષિ યુનિવર્સિટી, જૂનાગઢના કૃષિ અર્થશાસ્ત્ર વિભાગની સંશોધન ટીમે પાટણ માર્કેટ યાર્ડના ઐતિહાસિક આંકડાઓનું પૃથ્થકરણ કરેલ છે. જેના તારણ મુજબ એવું અનુમાન છે કે, એરંડાના ભાવ ફેબ્રુઆરી થી એપ્રિલ, ૨૦૧૭માં કાપણી સમય દરમિયાન મણના રૂ. ૬૬૦ થી ૭૬૦ જેટલા રહેવાની સંભાવના છે. આથી આ ભાવ સપાટી અંગેની નોંધ લઈ ખેડૂતભાઈઓ પોતાની રીતે અનુકૂળતા મુજબ એરંડાનાં વાવેતર વિસ્તાર અંગે નિર્ણય કરવા સુચન છે.